

Bohoslužba 8. 10. 2023

Ve jménu Otce, i Syna, i Ducha svatého.

Milost vám a pokoj od Boha, Otce našeho a Pána Ježíše Krista.

Introit: Pozvedám své oči k tobě, jenž v nebesích trůníš. Hle, jak oči služebníků k rukám jejich pánů, jako oči služebnice k rukám její paní, tak vzhlížejí naše oči k Hospodinu, našemu Bohu, dokud se nad námi nesmiluje. (Žalm 123,1b–2)

Pozdrav

Píseň: 640

Modlitba: Bože, Ty buduješ svoji církev na základech proroků a apoštolů a Ježíše ji dáváš za základní kámen. Ty jsi církvi i každému z nás mnoho svěřil a mnoho od nás očekáváš. Pomož nám nepropadat před tímto nárokem strachu a ochromení, ale v síle Tvých darů a Tvého Ducha Ti věrně sloužit a přinášet ovoce hodné Tvého povolání. Dej nám sílu a vytrvalost žít podle Ježíšova vzoru a jeho evangelia a nebát se překážek a nepřátelství, abychom v tomto světě byli posly Tvé naděje, kterou všichni tolik potřebujeme. Prosíme o to skrze Tvého Syna Ježíše Krista, našeho Pána a bratra, který s Tebou žije a život tvoří na věky věků. Amen.

1. čtení: Izajáš 5,1–7

Píseň: 146,1–4

2. čtení: Matouš 21,33–46

Kázání

Když si dáme obě dnešní čtení dohromady, nemusíme si příliš lámat hlavu nad tím, jak podobenství o divoké privatizaci rozšířovat. Něco je nám prozrazeno přímo a zbytek si můžeme docela snadno dosadit sami. Vinicí je izraelský lid, hospodářem je Bůh, jeho služebníci jsou proroci, zlí vinaři představují židovské vůdce Ježíšovy doby, syn je Ježíš sám a noví nájemci vinice – to jsou křesťané, kteří nahradili Izrael.

Ale tím bychom si příliš usnadnili práci a mohli se dostat na scestí – přinejmenším v posledním bodě. A neudolatelná hydra antisemitismu by mohla zase jednou zajásat. Problém totiž není s vinicí, ale jen s těmi, kdo ji mají v pronájmu. Vinice přečká všechny násilnosti a může v lepších časech sloužit lepším vinařům a konečně přinášet užitek i svému majiteli. A přestože jinak ztotožnění jednotlivých postav sedí, dá se s podobenstvím pracovat různými způsoby. A také je lze vnímat poněkud osobněji než jen jako svědectví o vyrovnávání se prvních křesťanů s jejich židovským okolím.

Bohu ale jeho roli hospodáře ponecháme. Možná nás zarazí, jak nelogicky a překvapivě si majitel vinice počíná. Snaží se opakovaně získat to, co mu patří, výnos ze své investice, ale výsledkem je jen utrpení a zabíjení jeho služebníků. Až vražda jeho syna jej přinutí sáhnout k ráznému řešení, které mohlo přijít už dříve. Ale ani potom se svým podnikáním v zemědělství nekončí. Opět vinici pronajímá. Má naději, že se věci budou odvíjet lépe. Boží trpělivost s lidmi je tedy vskutku nezměrná a pro nás obtížně pochopitelná. On je Bohem, který dává stále nové šance. Bohem nepolepšitelně optimistickým. Ani utrpená příkoří a zklamání ho nedokáží odradit od dalších pokusů. Dokonce i výsledky proti němu namířené vzpoury převrací na hlavu a dál si vede svou...

A vedle něj jsou tady ti vypočítaví a násilím posedlí vinaři. Chtějí získat cizí majetek a neutratit přitom ani denár. Bylo by však příliš pohodlné dosadit si za ně výlučně tehdejší Ježíšovy oponenty. Do podobenství totiž můžeme vstoupit i my a najít si tu správnou roli. Třeba se uplatníme jako služebníci, kteří musejí počítat s tím, že služba tomuto Pánu se nese ve znamení kříže. Anebo provokativněji: jako vinaři. Vždyť i my hospodaříme s tím, co není tak úplně naše. Dostali jsme do správy, co jsme sami nevybudovali, nevyrobili: život, čas, planetu, církev... Jakkak s tím hospodaříme? Spravujeme tyto dary zodpovědně a prospěšně tak, aby sloužily a přinášely zisk nejen nám? Anebo jsme si je tvrdě přivlastnili a pracujeme jen pro sebe? Ve vzduchu tedy visí otázka, jakými správci jsme.

Že tohle podobenství nebylo aktuální jen v prvních desetiletích našeho letopočtu a proto s ním můžeme pracovat i my, dokládají např. dějiny církve. Ti, kdo o ni měli především pečovat a nesli za ni největší míru odpovědnosti, se leckdy starali především o sebe. A církev uvadala. Ale naštěstí se vždy našli nějací ti Boží poslové, kteří volali po dodržování úmluvy a respektování nároku Pána vinice. A podobně jako jejich dřívější předchůdci, ani oni nedopadli vždy zrovna záviděníhodně.

Péče o vinnou révu není určitě jednoduchá a vyžaduje mnoho prostředků, úsilí a času. Okopávání rostlin, stříhání přebytečných výhonků, hnojení, sklizení hroznů... Zpočátku jsme se možná do tohohle podniku pustili s vervou a nadšením, ale postupem času v nás tenhle zápal začal pohasínat, z péče o vinici se stala otravná rutina – a ještě, abychom se s někým dělili o zisk... To se raději zařídíme po svém a vinice bude naše. A tak musí majitel posílat své kurýry, aby nám připomněli, že vinice opravdu naše není.

Čeho je nám tedy zapotřebí, abychom se nestali nevěrnými a bezohlednými správci toho, co nám bylo svěřeno? Abychom nebyli shledáni uzurpátory darů, jež nám nenáleží a nesnesli srovnání s těmi, kteří se v Ježíšově podobenství poznali v nelichotivém světle?

Právě Ježíšovy polemiky s jeho kritiky nám napovídají, co je tím podstatným: Otevřenost vůči druhým, ochota přijímat i ty, kdo si nesou nějakou tu kaňku na svém životě. Spíše je třeba se soustředit na milosrdenství a pochopení druhých, než na tvrdost a dodržování přísných norem. I při nejlepší snaze musíme ale počítat s tím, že se nám vše nepovede, že vždycky nedostojíme těm nejvyšším nárokům. Což ale není to nejhorší, co nás může potkat. Větším problémem je, pokud nejsme ochotni vyslechnout a přijmout ani dobře míněnou kritiku. Připustit si, že jsme někde mohli pochybit a že je nutné něco změnit. Zatvrzelost srdce, zakopání se na svých jednou pro vždy zaujatých pozicích. Namísto odstranění příčiny oprávněné výtky odstranění kritika. To jsou chyby, které můžeme rozeznat v chování tehdejších vrcholných náboženských představitelů. Ale jako lidé jsme v podstatě pořád stejní a tak se s nimi setkáváme i dnes. Kritika sice nemusí být pokaždé oprávněná a vedená dobrými úmysly, ale co když tentokrát zrovna je...

Ježíšův přístup a jeho požadavky nejsou pro nás vždycky příjemné a lákavé. Konfrontují nás s našimi postoji a vzorci myšlení a jednání, které jsou nám přirozenějšími a přijatelnějšími. Raději bychom stavěli na něčem jiném než na jeho příkladu, jenž se může jevit nejen nepohodlným, ale i nepoužitelným, nefunkčním. Jenomže, jak jsme slyšeli, je právě Ježíš tím kamenem, který byl sice lidmi vyhodnocen jako bezcenný a nepoužitelný, ale Bůh z něj učinil ten nejdůležitější kámen, na němž všechno stojí.

Píseň: 146,5–8

Přímluvy: Vzájvejme společně laskavého Pána slovy Pane, smiluj se:

Prosme o schopnost pokání a umění přijmout kritiku, pokud je oprávněná. Pane, smiluj se.
Prosme za všechny, kdo vedou církev, aby ji spravovali jako věrní a poctiví nájemci. Pane, smiluj se.
Prosme za naše společenství, aby dokázalo přinášet ovoce nejen pro sebe, ale i pro lidi ze svého okolí.
Pane, smiluj se.

Prosme za dobré plody synody, která probíhá ve Vatikánu, aby mohla být inspirací pro cestu vpřed i dalším křesťanským společenstvím. Pane, smiluj se.

Prosme, aby Bůh vnesl smír mezi státy v oblasti Náhorního Karabachu a byl nablízku těm, kdo museli opustit své domovy. Pane, smiluj se.

Prosme za ty, kdo nesou odpovědnost za státy a národy, za jejich rozhodování a za ochranu před pokušením moci a před neschopností naslouchat druhým. Pane, smiluj se.

Prosme za s. Ivu T. a bratra Jaroslava T. i za další nemocné, o nichž víme. Pane, smiluj se.

Tichá modlitba

Modlitba Páně

Píseň: 757

Ohlášky

- V celocírkevní sbírce na charitativní a sociální pomoc jsme minulou neděli vybrali 3240,- Kč. Dárcům děkujeme.
- Ve čtvrtek od 17:15 se sejde střední generace.
- Narozeniny oslaví Šimon Malý. Přejeme mu vše dobré a Boží požehnání.

Poslání: Člověče, bylo ti oznámeno, co je dobré a co od tebe Hospodin žádá: jen to, abys zachovával právo, miloval milosrdenství a pokorně chodil se svým Bohem. (Micheáš 6,8)

Požehnání: Bůh naděje necht' vás naplní veškerou radostí a pokojem ve víře, aby se rozhojnila vaše naděje mocí Ducha svatého.

Píseň: 416